

WSTĘP

Praca jest pojęciem nierozzerwalnie związanym z działalnością człowieka. Towarzyszy mu od zarania działalności wytwórczej i we wszystkich obszarach jego aktywności, jest źródłem zaspokajania jego potrzeb. Wiąże się jednak z wysiłkiem fizycznym i z zaangażowaniem umysłowym. Wymaga także środków rzeczowych.

Człowiek zawsze dążył do minimalizacji nakładów na pracę. Stąd najpierw tworzył sobie odpowiednie do niej warunki, zabiegał o poprawę technicznej strony pracy. Później w miarę rozwoju mechanizacji i automatyzacji wraz z postępującym podziałem pracy i czynienia jej procesem bardziej złożonym pojawiła się potrzeba organizowania, planowania, motywowania i kontroli pracy, czyli zarządzania nią. Odkryto, że decyzje podjęte w tych obszarach wyznaczają wyniki pracy w co najmniej takim samym stopniu jak technika i technologia wytwarzania.

Zarządzanie pracą jest to działalność kierownicza odniesiona do procesów pracy. Ma ona z jednej strony stworzyć warunki do realizacji zadań (zachowań) na oczekiwanym poziomie i w określonym czasie (cele wytwórcze), stworzyć właściwe proporcje w procesie pracy, dobrać, rozmieścić i zespolić w nim ludzi, tak zaplanować ich działania, aby realizacja tego procesu była możliwa przy najmniejszych nakładach środków rzeczowych i pracy żywej (cele ekonomiczne), z drugiej strony zaspokoić oczekiwania pracowników (cele społeczne).

Tym zagadnieniom poświęcone jest niniejsze opracowanie. Prezentuje ono przedsiębiorstwo jako system pracy, jako środowisko dla samego procesu pracy. Określa zadania i funkcje ludzi w systemie pracy, stawiane im wymagania. Podkreśla szczególną rolę kierowników w osiągnięciu sukcesów w pracy. Wskazuje na formy i odmiany organizacji pracy, omawia ich cechy charakterystyczne. Formułuje podstawowe zasady organizacji pracy indywidualnej i zespołowej oraz wyjaśnia ich sens i znaczenie dla efektywności pracy. Prezentuje zagadnienia normowania i wartościowania pracy traktując

je jako podstawę trafnych rozwiązań z obszaru organizacji i zarządzania pracą. Opisuje znaczenie, formy i sposób realizacji procesu kadrowego w systemie pracy. Omawia problemy organizacji czasu pracy, planowania i kontroli jej przebiegu. Przedstawia system wynagradzania za pracę, jego elementy strukturalne, politykę płac, zasady kształtowania składników wynagradzania, prezentuje ich aspekty motywacyjne. Wyjaśnia pojęcie oraz określa zasady, kryteria i mierniki oceny efektywności pracy.

Książka powstała w Katedrze Zarządzania Produkcją i Pracą Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. Jest ona rezultatem studiów literatury oraz prac badawczych Autorów. Wykorzystano w niej bogate doświadczenia ze współpracy z praktyką gospodarczą.

Rozważania zawarte w książce są zaadresowane do osób zajmujących kierownicze stanowiska, zarządzających pracą (kierujących zespołami ludzkimi). Może też być wykorzystana jako pomoc dydaktyczna dla studentów kierunków organizacji i zarządzania.